

HAWAII · PUKA-LA · HOLOMUA

“Ua Mau ke ‘Ea o ka Aina’ i ka Pono.”

BUKE I.

HONOLULU, MARAKI 30, 1894.

HELU 40.

KA NUPEPA PUKA-LA

HAWAII · HOLOMUA

Hoopuka mau ia mai ka Poakahi a ka Poalima, o kela me keia Mahina e ka Hui Hoolaha Nupepa Hawaii Holomua.

Uku Pepa, he Kanihina keneta o ka Mahina. No ke kope hookahi he 5 ken-ta.

E loa no ka pepa mai keena aku a ma ka lima o na Luna.

Aole he pepa e hoounaia mai ke Keena aku no na kuuina, aia wale no a uku mua mai.

E hoouna mai i na Mea Hou, na Kummanso, Olelo Hoolaha na Kanikau a me na Mele Inoa ia

THOMAS P. SPENCER,

ka Lunahooponopono o ka Pepa.

Aole loa e pai ia kekahi Olelo Hoolaha, Kanikau a Mele Inoa paha ke ole e hookaa mua ia ka uku. Aole no hoi e hoouna ia kekahi nupepa ma ka owili pakahi, aia wale no a hookaa e ia ka uku mamua.

O na Kanoha Nupepa a me na Hookaa Daba ana, e loa aku no na Bila Hookaa mai ke Keena pololei aku a i na Luna, a i ole e hoouna pololei ia aku paha i na poe lawe pepa, ma ka hoouna mua ana mai i keola o ka Nupepa ia

ABRAHAM FERNANDEZ,
ka Luna Nui o ka Pepa.

Olelo Kahea!

Owau o ka mea nona ka inoa malalo iho nei, ke kahea nei au i ka poe a pau e makemake ana e hookomo mai i ka lakou mau wahi huna huna iloko o

ka “Hui Hookuonoono

Lahui Hawaii,”

Ua makaukau au e lawe mai i ka huina mai ka HOOKAHI DALA aku A PII AKU ILUNA, no ka pono a me ka pomakahi o na kanaka Hawaii wale no. E loa no au ma ke Keena o ka nupepa

HAWAII HOLOMUA

Alanui Moi, mai ka hora 9 A. M. a hiki i ka hora 4 P. M.

E oluolu e hoomanao mai i ka uku o ka Buke Hoomanao Hoahu, he 25 KENETA no ka BUKE hookahi.

ABRAHAM FERNANDEZ, Kahu

No ka Hui Hookuonoono Lahui Hawaii. Jan 13-14

Na Mea Polihihii o ke Kulanakauhale o Ladana, ke

Keikialii o Wale

— A I OLEIA, —

Miss Letitia Paulina

Ka Hooilina Moi o Ene-lani, a me ke Kaikamahine Kau-Lio Hooli-ili o na Kula Laula Auoano o Amezona.

KE KULANA WEHE MOOLELO ILUNA O HALEAUAU.

Oiai keia mau la opio o ke keikialii o Wale e on' ana kona mau anokoa a ulinalina na iohuki, ua hookamaaina nui ia kela inoa a me kona helehelena iwaena o na home lehulehu o ha ana he Bipi Bulu maopopo ke keikialii ma kana mau hana o ka hooko kenohia i ka wa e ubi mai ai ka maluhia o ka po, i ano like aku me ke kulana wiwo ole o Satana i hoowalewale ai ia Ewa, a ua oi loa aku no hoi ke keikialii ma kona nele laula iloko o ke kahua kana o na hana lealea o na ano a pau, wai ka hihipea mat o na kukele o ke kahua heiheii lio, a hiki loa aku i ka hukau o na kaha aniani loloa ma ka aoao o na omole bia, maluna o ka papakaukau o na hale hotele pihalealea o na mea hookani pita-gita a me na hulaku'i pua-banauu.

No kekahi mau la kakaikahi i hala ae, oiai ke keikialii maluna o ke kahua heheii lio, ua hoomaopopo loa kona ike ana i kekahi wahine kaulio opio i uhi ia kona helehelena me ka ubimaka, e holo ae ana mawaho o ka rina heiheii lio me na lako no a pau o ka poe hololio hele kuahiwi, a ua pinepine loa kona hooihii ana i kona lio ma ia wahi me he mea ia e kali ana i kekahi mea kino kanaka, a oia ka ke keikialii i hoomanao koke ae ai, o ka wahine no kela ana i halawai mua ai maluna o ka uwapo Ladana i kekahi ahi-ahi mamua aku, oiai oia ua haimalule ia e ka ikaika o ka waiona mamua aku, malalo o ka hoopululuhi ana o ka omole bia o kikibote, a ua hoap aku oia e hamabaga iaia e like me kona ano mau o ke ake no e ioh-

koke i Waiialua, a ua hili ia mai ke poo o kona lio e ua kaikamahine la me kekahi keni-poha o kana uwepa lohi hili bipi, a iloko o keia manawa i hoomaka ai ka lio o ke keikialii e puiwa me ka vehiwehi nui a holo hoi-hope hou no ke kahua heiheii lio me ka puahi nui o na lima me na wawae me ke keikialii e puliki paa ana i ka makuu o kona noho-noho paniolo nui.

O ka manawa iho la no keia i pau ai o ka heiheii, a e huli hoi ana na mea a pau no ke kaona, oia ka Migela i hele mai ai: mus o ke keikialii a pane mai la i keia man olelo, —

“E ke keikialii; Ua hana aku nei au i na hana a pau au i kauoha mai ai, a ua makaukau. O ka lio heiheii Kalot, aia oia ma ke kulana maluhia iloko o ke kakela, ua makaukau na mea a pau nona —”

Haku Berona Wm. Lanakasa

— MA KA HUKAI —

Iloko o Auseteralia.

KA POHAI AIHUE HOLOHOLONA—NA ULIA O KEKAHI YANKI AMERIKA—I KA LUA O KONA MAKAIKAI ANA IA AUSETER-ALIA.

MOKUNA VII.

Ka Loa ana o ke Daimana—Pakele Mahunehune—Ka uluaoko ke—Ke Kulana Kupilikii—Ko Hopepala paa ana—O Man. Pet ka lima kono-hao.

Aka nae ua eha ia oe, a e make aku ana, wahi a Murden.

Ina wau i noonoo ole mamua, i na ua make maoli io no wan.

E wehewehe mai oe nou iho, a e awiwi, oia, sole o makou makemake e pau wale ka manawa no kou moolelo.

Aole wau i makemake ia oukou maanei, ua hiki no ia'u ke malama ia'u iho me ke kokua ole ia mai e hai.

Ua maopopo ia makou kona mau manao, a mino aka iho la makou. Ua noonoo oia e kaawale aku makou mai iaia mai i hiki ai iaia ke kii i ka pahu daimana, a holo mamua o ka hiki hou ana mai o kona kokouua.

E pane mai oe i keia ninau wahi a Murden.

“No keaha la oe i noonoo e ai e hoomake koke ia oe?”

Eia wale no, i komo koke aku wau ma kela honua hou mau. Oia ke kumu nui a'u i hookuu aku ai i ka pahi a kou hoo e komo mai iloko o'u. A i keia manawa ko pane nei wau i, kau mau ninau, nolaila, e hookuu mai oukou ia'u iloko nei o keia keena.

I hiki mai nei makou ia nei nei o imi ai i na daimana, i aihue ia iloko o kekahi mau hebedoma i hala'e nei mai ka hale aupuni, wahi Murden.

Ua maopopo aku la anei ia oe, a ua ike paha, a i ole ua lohe wale paha?

Aole. Aole keia wahi no na daimana.

Hoopunipuni oe e Mr. Doland o Charle Brisley kou inoa pono, wahi a Murden.

Ua maopopo ia'u kau mau hana a me kou moolelo.

Owai la oe, a heaha la kau makemake ai e lohe i ko'u moolelo.

Nau no wau e ike mai, aka, ke olelo aku nei wau ia oe me ka pololei.

Ua hoonanao ia oe maou kou makemake hoomanawani la. aka ke makemake nei oe e hooihii kau pu ia oe me na hoo mo. a mai a lakou mai i hana ai e i ke kerama wawahi hale, a he aihue nui loa hoi oe i na daimana a ka wahine a ka Lutanela Kiamina o Auseteralia nei. Heaha kau e pane mai ai nou iho?

Aole. Ke ike la oe, ua oi aku ko'u ia oe ma na mea a pau loa.

Alawa ae la kona mau makuluna a nana pono ae la. Kamalio ae la me keia mau huulelo nanauso.

Aole he kanaka ma keia ola ana e hiki ke ike maopopo i na helehelena o kekahi mea i huna ia ma ka umiuni kii, leuoho kii, a hoono ia kona helehelena mai kona kulana ae, koe wale iho no ke kamasiina o ka leo i ka pahu kani o ko'u mau pep ia no kekahi manawa i hala.

Nolaila, e kahea aku ana au i kou inoa pololei a e o mai oe. “O Mr. Murden oe.”

Ae, owau keia.

O oe io no ka mea nana e hoopahu'a nei ka oihana a na makai, wahi a Doland.

E hai mai oe ia makou i kahi huna ia ai o na daimana, a mahe paha, o hiki ia makou ke hoohe i kekahi mau huulelo kupono nou imua o ka Ahahookolokola. Heaha kau e pane mai ai.

Luliluli ae la ke poo o Doland, a pane mai la, ua lilo aku nei ia Thrsher ka pahu daimana, a oia o'u manao e ike hou aku ana wau iaia.

O ka hoopunipuni ana, sole ihe me e hooko ia ai o kau hana Mr. Doland. Ua manao hoi wau ua ike io la oe ia'u mamua ae e kou noonoo e ana e hoopunipuni mai ia'u.

I KO MAKOU POE HELUHELU

Mamuli o ka loa pinepine mai o na olelo hohewa mai ko makou mau poe lawe nupepa mai, e wili ana i ka lawe pololei ole o kekahi poe luna i na nupepa, ke kuu leo aku nei makou i ko lakou lokomai-lai e hoike koke mai i lono ia makou, a e hooponopono koke ia no ia hemahema.

O ka uku nupepa, e hookaa koke ia mai ia, oia, he 50 keneta wale no ka uku mahina, a he aubau oluolu loa ia no kekahi mea e uku ai i keia manawa.

O ka poe e hookaa ole mai ana i ka uku pepa i keia pule, e paa ana makou i ka lakou pepa.

Na Rula o ka Nupepa Puka La.

No ka hookaa mua ana oia keia malalo iho:
 Kope hookahi... 5 Keneta
 Hookahi Mahina... 50 "
 Hookaa i ka pau ana o ka mahina... 75 "

Nupepa Puka Pule.

No ka hookaa mua ana oia keia malalo iho:
 Kope hookahi... 10 Keneta
 Ekelu Mahina... 50 "
 Eono Mahina... \$1.00
 Hookahi Makahiki... 2.00

No ka uku ana mahope o ka mahina oia keia:
 Ekelu Mahina... 75 Keneta
 Eono Mahina... \$1.25
 Hookahi Makahiki... 2.50

ABRAHAM FERNANDEZ,
 Luna Nui.

Ka Nupepa

HAWAII HOLOMUA

ABRAHAM FERNANDEZ
 Luna Nui.

THOS. P. SPENCER,
 Lunahooponopono.

Honolulu, Maraki 30, 1894.

Kulana o Hawaii.

Wahi a na nupepa aihemu aina e paikano nei me na olelo "huliamahi na kanaka Hawaii no ka hooiki kakauoa e loa ka mana koho no ke kakoo ana i ke aupuni pi-gi i keia manawa."

Ina he mea hiki i na hekupapau ke hamama mai a ala mai na kino make iloko o na pahu a hoike i ko lakou mau helehena o ka waiho ana iloko o ka opu o ka honua no na makahiki lehulehu i hala ae, ina me na manao kanalua ole ia makou ke hai ae—e puka iho ana mahope o ka huelo me kekahi huina nui o na pahu-kupapau o na kanaka Hawaii i make mua he mau makahiki i hala no ke kakoo i ke kumuhana opu-makani a na Pe-Gana e puhu mau nei i ka huli aku o ka lahui Hawaii e kokua ia lakou i keia manawa. He mea oiaio hiki ole ke hoopapaa ia, o na kanaka make a pau e makaukau ana no ka haalele mai i keia ao, e haawi mua no oia i ke aloha i kona ohana mamua

o ka haalele ana mai, a pela makou e hoohalike aku nei i na hana kakauha a na Pe-Gana i lawe kaokoa ai i na mana a me na kuleana a pau me ka nana ole mai i na Hawaii aiaio, a i keia manawa, ke nonoi mai nei ia kakou e hele aku no ke kakauoa hooiki i kumu e loa ai ka mana koho balota no ka Aha Elele hana Kumukanawai. Hele pela! Aole loa ka lahui Hawaii e hooko i kekahi hana o ia ano no kekahi wa e hiki mai ana, oiaio ka hora o ke ola a me ka make,—eia i ka ipuka o ka hale e ku mai nei ma ka Amerika olelo hooiolo e kali ia aku nei. Nolaila, o ke ola a me ka make, aia no ia Amerika, a oia ke Akua; o ke koho balota, aole ia he Akua, aka, he diabololo ia me kona mau kiwi manamana e haule-pahu ai o Hawaii iloko o kela pahu-kupapau no ka make mau loa ma keia hope aku.

O kela mau olelo kahiko o ka moolelo o Hawaii nei e pili ana ia Lohiau i ka aihue wahine [aihue aina ka pololei], ua kokoke loa ia e hiki mai ia kakou iloko o na la pokole me na huaolelo o ka poina ole—"I mana no ka pule i ka la o ka mana; a ka la o ka make, he kiola wale no [i na Pe-Gana] iloko o ka lua'hi pio ole o Gehena."

E ninau aku ana makou i na poe makapaa o ka hooiui aina me keia mau olelo: Heaha ka palanaio o ka waiho ana aku ia Amerika i ko kakou ninau lahui, oia ka lunakanawai nana e hoopuka mai ka olelo hooiolo no ka aao i pololei a e noho mana maluna o Hawaii nei, ina he koho balota kekahi a kakou e hana ai no ke kumukanawai hou, ka mea hoi a ka lahui Hawaii i noi mau ai a hookahuli ia ke aupuni e keia poe Pe-Gana, he kumuhana pololei anei keia koho balota oiaio ka ninau e waiho nei no imua o ka Mana Ahaolelo o Amerika i keia la? O ka pilikia anei ia o ka Lahui Hawaii iloko o keia hora i kali hoomanawanui ai no hookahi makahiki no ke kumukanawai ole? Aole! Aole loa! I aupuni kumu, aole i aupuni manawa [pi gi], oia ka mea e pau ai o na pilikia a me na manao pihoihoi o ka lahui e ku nei i keia wa, a na Amerika ia kumuhana e hooko no ka bewa nui ana i hana ai i kekahi aupuni he aloha a nawaliwali e like me Hawaii nei ma o kona luna aupuni i komo a lilo i kumu-hana-keaka na keia poe mikanele powa o ke kipi haaha. Nolaila, o ka hoiohoi aupuni Moi i ka Moiwahine Liliu-okalani maluna o kona Kalanuu, oia ka ninau mua a Ame-

rika e hooko ai, a mahope ke koho balota lalau a na Pe-Gana e koho ia e na lahuikanaka like ole o ka mala a ka hewahewa a me na aeahaukae o Ula-lalaho. Pololei!

Ka Hoa'loha Hoopunipuni o na Pe-Gana.

O kekahi o na olelo haahaa loa a ke kanaka e ku ana maluna o ke kulana hanohano o ka hana kaukanawai i ike ole oia i kona kii pono iho imua o kekahi aniani kilohi, e hoike ana i kona manaoio hookamani o ka hoopunipuni—aole ia he wahahee, oia no ka haiolelo elua alelo a Senetoo W. F. Frye o ka mokuaina o Maine, ke alakai a me ke kanaka haiolelo maluna o ka ninau o Hawaii no ke kakoo ana i ke kumuhana hooiui aina a Kuhina Nui Blaine o ka papa kuhina o Harikona i pau—Komisina Kiwini ohumu malu i peku ia mai nei e Kalivalana—Kuhina Kakina e hooikaika mai la i ka lakou mau hana poholalo ma Wasinetona—a me Peresidena Dole o ke aupuni Pi Gi e ku nei iloko o keia la, oia ka makou e hoike aku nei i ka lahui Hawaii i ka olelo kapakahi ekaeka loa o ka wahahee i kupono ole no kona kulana wahaolelo no kela mokuaina e lilo i Senetoo iloko o ko Amerika aha kaukanawai, a na kela a me keia kanaka Hawaii e haawi i kana olelo hooiolo no ke kupono loa e hooiui koke ia kela Senetoo no ka halepaahao o Kawa e ai i ke kamano a me ka raiki, a eia kana mau olelo pale iloko o ka Hale oiaio e haiolelo ana i ka mea pili i ka hooiui ia ana mai o na koa Amerika o ka uhaki kanawai lahui no ke kakoo i ka hana kipi a Komisina Kiwini & Co., a eia iho kana mau olelo e akaaka ia mai ai e kela pooniga maluna o ka pa, penei:

"Ua hele aku o Komisina Balaunu imua o Akoni Rosa, a ua hai aku o Akoni Rosa iaia (no na mea e pili ana i na p. g. a me ka lele kuleana ole ana mai o na koa Amerika), i ka manawa i kukala ia mai ai kela *Kuahaua Pakaha* a keia aupuni Pe-Gana mai ke alapii mai o ka hale aupuni, e paikau hookahakaha ana na pualikoa Amerika me ko lakou mau lako kaa o na pukuniahia a me na pu raifela mamua pono aku o Aliiolani Hale. Ua maopopo mua ia Komisina Balaunu i kela wa a Akoni Rosa i hoike mai la ma ia mau olelo, aole io no he hookahi koa Amerika e ku kokoke mai ana ma kela

kahua o ka Hale Aupuni. Ua loa keia mau olelo oiaio (a ka lapuwale) loa mai a Akoni Rosa mai."

O keia ka olelo kapakahi a ka pupuka ino haalele loa i ike ole ia kona helu elua iloko o ka moolelo aupuni o ke ao nei, e kamailio lauwihi ana e like me keia ke ano, a he Senetoo nae kona kulana kalaiaina iloko o ka aha kaukanawai o kela aupuni mana nui a ikaika, aka, aole makou e ahewa ana no kana mau olelo ike ole i ko kakou ano lahui a me na mea i hana maoli ia a hooko ia mai maluna o kakou me ka lima kakauha a kekahi poai uuku o ka ohumu, mamua o ko kakou ahewa aku i keia poe mikanele na lakou na hoopunipuni i onou aku iloko o kela Senetoo, a oia kana i hai aku la maloko o ka Ahaolelo i keia mau olelo hoopunipuni ino loa e koho hou ole ia ai oia ina he koho balota ma Hawaii nei, he kanaka hiki wale no oia ke kuai ia e haku i na olelo hoopunipuni haahaa o ka wahahee, e hoino mau ia ai kona inoa a me ka inoa maemae o kona aupuni iloko o keia ao a me ke ao pau-ole o na diabololo mao.

HE LEO HOOHO.

Ke hoike oiaio nei au no kela poo manao e kau ae la maluna, i ike ai na makaainana mai Hawaii a Niihau, oiaio au e nee aku ana e hoike no kumuhana koho balota hana Elele Kumukanawai, o ke aupuni P. G. A e kua aku i ke aupuni Alii o ka Moiwahine a me ka Aina Aloha. Ua pohu mai la ka leo aloha o na makaainana me ka maopopo pono, e olelo ana. Aole! Aole! Aole loa makou e kakoo iki i ke aupuni manawa ma na ano a pau. A ke kuu nui nei ko makou uhane, a me ka ikaika a me na manaolana maluna o ko makou Moiwahine Aloha nui ia, a me ko makou Aina Aloha. A e hoikika no hoi makou e hoiohoi i ko makou Moiwahine iluna o ka Nohoalii o ko Hawaii Peaina, i keia wa, a i wa pau ole me na ma-uapaa o ka wiwo ole o ke aloha moi, a aloha aina oiaio.

J. H. LANIHAU.

Haiku, Makawao, Maui, Mar. 16.

Eha wale no makou i ka lae I'a e hakoko aenei i ka kakou pepa. Alha no.

He nui na Hui i kukulu ia iho nei e ua poe P.G., nei, alaila, ehia la hui e kakoo ana ia lakou nei; a ehia la e kakoo ana ma ko Amerika aao ke loa mai ke kauoha e hoiohoi i ka Moiwahine? Ua manao ia e pau pu ana ka hapanaio na Hui e kakoo i ka leo o ko lakou Aina makua,—a ma ke ano mana nui a Amerika e rula nei, ua noho hoa'loha pu loa na Aupuni mana o ka honua me ia, a e kakoo koke no lakou i ka Amerika ke haawia ke kauoha, e helele liili no ka pili o Nuuanu: E loolana na manao.

LOKAHI SONG.

E lokahi pu kakou
E paa me ka hilinei
A loa e ka lanakila
I pono no ka HOLOMUA.

]: I hookahi kahi ka manao
I hookahi kahi ke aloha
No ka pono o ka Lahui. :]

Lei nani a ka Lahui
Kiai nou e Hawaii
E mau kea olino ana
No ka pono o ka aina.

Hakua e HOLOMUA GLEE CLUB.

Papa Helu Mahina.

MARAKI. 1894.

Su	M	T	W	T	F	S	Mahina hon
				1	2	3	Mar 7
4	5	6	7	8	9	10	Hapaha mau " 14
11	12	13	14	15	16	17	Mahina paha " 21
18	19	20	21	22	23	24	Hapaha hope " 29
25	26	27	28	29	30	31	

Nuhou Kuloko.

Omamalu mai nei ka hoi.
Kinu ko keia la no Hilo.
Enaena ka la o keia mau la.
Ku a ua kahi ko ka po nei.
Lapule ae ku mai o Arrawa.
Keia la pule ae ka la Apiki loa.
Mikahala ko Makaweli a ahiahi.
Apopo ka paina o ka Home hoo-
hanau keiki.
He la mokomoko keia o ke Kula
o Punahou.
Ke hopuhopu ia mai na poe hoo-
ka auhau ole.
Aneane koe e hano na luawai, ke
omo mai nei ka la.
Nuika poe hoi aku no Kalapuni,
ma ka Auseteralia, apopo.
Ke kuai ia mai nei i keia mau
la kekahi mau mahale mahiko ma
ka \$6.50, aole lilo.
E puhu ana ka Bana Lahui ma
ka paina o ka home hanau keiki i
ka la apopo.
E lau kanaka ana na kaa o ke
alanui Beritania, i ka paina a na
makuhine, apopo.

Aia he manu Alala ke lele nei
maluna ae o ke kulanakauhale, ma
ke ano ahiahi. he ekolu a eha paha
lakou.

Ua like no na poe Aloha Aina
me na P.G. ko hookaaa auhau ole,
i ka poe aloha aina e nau ai na kui
o ua poe.

E nakiikii ia ana e ke kaikama-
hine hoikeike kii lua Pele; o ka
Hoikeike Hooilo, kela wahi holo-
holona koloha a Kākina. A pehea
hoi na hupekele o onei?

Ua hoike ae o Buletini onehinei,
aia ke paa i nei e Kapena makai
Hosake Ipukai, he papa inoa lilihi
o na Pake Aeahaukae. Pehea ia
na haole momoe wale iho no o Pa-
moo, aole hana?

O i noke ihe kahi Emeluhe iloko
o ke Ahsotele inehinei, me kona
manao e hoopilikia loa i ka poe
hookaa auhau ole, ka hele ia o ka
wili puahio o kana mau olelo a
papaa kika o na hoa, haule e ka
bila mawaho o ka puka aniani.

Ua hoopaa aku makou ia Emelu-
he, ina paha e hoala sna lakou i
pepa Hawaii? Eia kana i pane mai
ai: Ma o Iosepa Kamika la, ke-
la anela poe wahine; aole loa ia
i noonoo iki ia ia mea i keia wa.
Pilikia maoli ka ina pela!

Maikai a kanaka ui ke kii o ka
o ka i unahocponopo nupepa, o ka
nupepa haole Aloha Aina. "Hawaii
Holomua," i hoopukaia mai e ka
nupepa haole Awaletasi onehinei.
O ke kaha ia ana no o ka poe ui ea,
maikai no, ina e kahaia na wahi ke
iki mikanele oia keke okoa ae no o
na niho.

Ua hooninau ia aku kekahi mau
paahana o ka luapohaku o Kamoi
ilili, i ke kumu o ko lakou hana
ole, ua hoike mai kekahi, aole ma
kemake e hoohiki, no ka mea o ka
hana, ua loa mamuli o ka ikaika,
a ua hoike pu ia mai hoi, o na kiai
luapohaku ka i manao ia ua hoohi
ki, a oia ke kumu o ko laua ai loi
hi ana ia mau dala. Pela io anei?

Ua nana kekee ae me ka puku
puku o na maka kekahi poe Puki:
ki, e anee ana mawaho iho o ka
Hale Leta i keia la, ma o ka ike'na
aku i kekahi puulu Iapana hou e
neneae ana. A e hoohaehae ana
he wahi kanaka,—iu no sapuna-
nuinu pilikia. Nana aku iolea lua
na maka o Palakikao me Manueto
ma i ka hubu.

Ua ike iho makou i ke kii o Opu,
kela kanaka ihai mano a Kākina i
lawe aku nei i ka Hoikeike Hooilo.
e ku ona oia me kana O puhu, a ua
hume iho oia i ka mala o kona ku:
punakane. a he upena ke haubili
ana i kona kine,—henui ka makou
o ka hole iaia no kona ikaika i ka
hakaka me ka mano, he 26 na ma:
kahiki ona.

Ua hoopomaikai ia mai ko ma-
kou makamaka W. C. Kaikana,
kekahi hoa a Opuu Pua Rose o ka
Bana Lahui, ma o ka hanau ana
mai o kana Eva he keikikane nui,
momona, nepunepu, ma ka hora 6
o ke ahiahi nei, (Poaiima, Mar. 30)
na Kaopuu ae nei. E habai ia
ke kamaiki opio me na haawina
pomaikai o keia ola ana, a e hauoli
makou ke puana se—Ke Kamaiki
Opio o na Leo Nahenae o na Mea
Kani.

HE HOOKAUMAHA.

He hana kanawai anei ke
nol mai i ka inoa o ke kanaka
e hai aku imua o ke akea? Ma
keia mau huaolelo e ike ai ka-
kou, ma ka la 16 o keia mahi-
na, oiai kekahi makai o ke au-
puni P.G. e noke ana i ka
ninau i na kanaka. Ua kaa no
kou auhau? Hoole aku la ke-
kahi poe, a ae aku no hoi kahi
poe. Oiai e lawelawe hana ana
malalo o ke aupuni Moi, ua
pau na mea a pau iloko o ka
buke, malaila no e akaka ai ka
poe i uku a me ka poe uku ole
i ko lakou mau auhau.

Ke haha poele mai nei ke
aupuni Pe Gana me na huka
hao i na lima. Aole pela i ke
au o ke aupuni Moi ka hano-
hano o ka poe hookaa auhau
ole, he like no lakou me he la
ua hookaa i na auhau, aole nae

pela keia, ua like loa me na ilio
metala ole ka hoohei wale ia i
ke kaula. Ua maluhia ke kino
o ke kanaka, aia wale no me
ka palapala hopu e hanaia ai.
No ka maka po anei o na Luna
aupuni P.G., maanei? A hea-
ha hoi ke kumu i kau ole ai o
keia wahi makai i kona papaa
kepau hoailona makai Pulu
Gapiki mawaho o ke kuka, he
hilahila maoli anei no ka lawa
ole o ka ike e lawelawe i ka
hana. Lapuwale o na lapuwa-
le, wahi a Solomona.

HAKUOLE.

Mar 19, 1894.

[E Hakuole, aia ihea keia
poe hookaa auhau ole a me ke-
la makai, i Nihoa anei,—mai
nema wale aku, like pu no ka
lawa ole o kau hoike. L.H.]

Leta Akea.

E na makamaka mai Hawaii o Keawe a
hiki aku i Kani o Mano, i loohia me na
popilikia o ka MA'I FIVA, a me kekahi mau
ano ma'i e ae, e maluu mai a hoolohe i ka'u
ma'i hookaka no ka palekana a me ka po-
maikai o ka loa hou ana o ke ola, mai na
lawelawe lapaau ana a KAUKA C. T. AKANA
ma ke alanui Nuanuu, helu 324, oia
iho keia malalo nei:

No kekahi manawa loihii i ka hope ae nei,
na loohia ia au me kekahi MA'I FIVA ikaika
loa, a mana i hoonawawili mai i ko'u kino
e iho mau aku ana iloko o ke kulana hope
loa o ko ke kanaka ola ana, a ua hoao ia
na laau lapaau o na ano apau, aole i loa
he wahi oluolu iki, a nolaila, ma ke kono
a kekahi hooloha o'u e hoao ia KAUKA
C. T. AKANA, na hookeio aku au malalo
o kana lapaau ana, a iloke o keia la, ua
loa ia'u ka pomaikai nui o ka hoomama ia
ana o ko'u MA'I FIVA, a me ka hauoli nui
au e ka'au inoa nei i keia palapala hoo-
aikai no KAUKA C. T. AKANA, a hoikeakea
aku imua o ka lehulehu, a na hiki loa iaia
ke lapaau a hoola i na poe i loohia i ka
MA'I FIVA me ka maalaha, i ke kono ia aku
nei oukou e kipsa ae i ona la, a e loa no ka
pomaikai nui no ko onkou mau oli kino,
he ola maalaha me ke kino o ka lanakila.

Owau no me ka oiolo,
J. W. KAAHIKI.
Puunui, Mar. 13, 1894. Mar. 17—1m

**HOOLAHA I NA
POE MAKAIKAI,
NA POE AHAANA,**

— A ME KA —

**LEHULEHU HOLOKOA,
KAA HALIHALI OHUA O KAMIKA,
Ma Alanui Moi.
Ma kekahi aoao iho
o ka
HALE KUAI BIPI O WALA MA.**

O ko Kamika mau Kaa Halihali Ohua,
oia na kaa holopono loa no na poe holokaa
maloko o keia kulanakauhale, a malaila no
e loa ai na kaa holoholo lilihi a nunnui.

E kipsa mau mai ma ko makou hale
kaa nei mamua o na hale e ae.
Mutuala Telefona, : : 408
mar 22-3m dly

Goo Kim.

HALEKUA I O NA LAKO
LOLE NANI.
Alanui Nuanuu.

Eia ma ko'u halekua i na lole, e
humu ia ma ke keena Tela Lole
me ka pilipono loa, mai ka \$14 a
pii aku ilona.

O na Papsle Kape me Wahite,
he 50 keneta a pii aku ilona.

E kipsa mai e na makamaka
mamua o ke kipsa ana aku i
kekahi hale e ae.

Mar20-tf

PONOGARAPA!

Pahuolelo hou Edisona

Aia ma kahi o

VITOA & AKI--RUMI HOIKE

Kihi o na Alanui Hotele a
me Betela.

E loa no i ka mea hoolohe ka
hauoli palena o'e i ka wa ona o
lohe ai i na leo mele houhene lai
o ke ano hou, oia na leo h menii,
na Bona, a me na himeni ohohia
e ae o Hawaii nei.

E loa mau mai na na leomelo
ma na mokuahi a pau.

ELIMA KENETA

ka uku hoolohe o ke mele hookahi
a e kipsa mai na makamaka o loa
pepeiao auanei. mar26 tf

C. HOCK CHAW

Hale Hana UwatiNani

Helu 405 Alanui Moi, ma kekahi
rumi iho o ka Halepai,
HOLOMUA.

E LOAA no ma ko'u hale hana
UWATI, na uwati o na ano apau,
na pu. pahu-pila, daimana, na laho
dala, maka amant, a pela aku.
Mar20-tf

**HOOLAHA A KE KAHU
MALAMA WAIWAI.**

Ke hoolaha ia aku mei ma keia
i na poe a pau i hooie ia S. H.
Kamakala a me Lidia Piikoi Ka-
makala, kana wahine mare, mala-
lo o ka'u kauoha ana, e hoonu
koke mai lakou i ka lakou mau
Bila aie ia'u ma ke ano he kahua
malama waiwai mamua ae o ka la
31 o Maraki. 1894.

A ke kauoha pu ia aku nei na
poe a pau e hoolimalima nei ma
hale a me na aina a pau, e uku
pololei mai lakou ia'u aole i kekahi
mea e ae.

ABRAHAM FERNANDEZ,
Kahu
Mar12-3w

HOOLAHA.

I ko'u wa e kaawale aku ai mai
keia Aupuni, o ko'u kaukaama
LEE POI o ka Hui o "SUN YUK
HOP LUNG KEE," o Waianae,
Oahu, na hookohu aku au iaia me
ka mana nui no ka hooko ana i na
hana a pau ma ko'u kulana.

KWAI YUEN,
o Waianae, Oahu.
mar5-1md.

Iwakani Shoten

(KEAPANI)

Alanui Hotele, ma kela aoao mai o
Kaa Poniunui, ua loa mai

HE MAU WAIWAI HOU

Mai Iapana mai, maluna mai o ka
Mokuahi Oceanica, oia na

Lole Iapana Hou

— A ME NA —

Hainaka Silika

o na ano a pau, a e kuai ia
aku ana hoi

MA KE KUMUKUAI HAA-
HAA LOA:

feb17

3m

Hoiikeike Nui!

O NA
Makana Nani
Aiwaiwa!

Ma ka Halekuai Nui o

T.H. Davies & Co.

Kihi o na alani Kahuamano
a me Moiwahine.

Aia ma keia Halekuai nui hele
ekahi, na Makana Aiwaiwa like
ole o na ano a pau, aia na

Kii, Pahu Hookani,
Kae Lulu, Kae Houla Balala,

Buke Kii Makana Karisimaka u
na keiki, na Lako Buke,
a pela aku.

Na Kakini Silika, Lei Ai,
Hainaka Silika,

Hainaka Silika Kowelu,
Palnie Silika, a pela aku

Na Pahu Kolo-ke, a me na mea
a pau e pii ana ia ano paani.
oct 28

MALALO O KA HAE HAWAII

Hale Lula Hoinau Gula.

na makamaka e, e nana mai
oukou i keia

Mikini Humuhumu

Wili Iina, he \$8.50 kona
kumukuai.

Na - Pila - Gika

Mai ka \$4.00 a pii aku.
Na Kaula a me na Lako a pau no
keia Gika a me ka Waiolina.
Na KUI no na ano Mikini Humu-
humu a pau loa; hui pu ia me na
Lako Kaka o kela me keia ano,
a i panai ia me na LAKO HEME-
NI o na ano a pau.

ALANUI PAPA, HONOLULU.

AHUNG & Co. HALE TELA LOLE NUI.

Alani Nuanu, ma kekahi ano
mai o Koini Ema Hale,
Honolulu.

E HIKI no ke loa na pa lolo
hoiopono loa ma ko'u hale mai ka
\$3.00 a pii aku ilana.
Mar 18-3m

C. T. AKANA. TELA LOLE NOEAU.

Helu 324 Alanui Nuanu

UA HIKI ke Hanaia na Lole o na
ano Kulana Maikai Loa a me
ka Nani i oi aku i ko naau
wahi e ae.

HE POOKELA NA PAIKINI.

E kipa mai a e ike pono i ka
iini a loko e kiihoku ai ka manao
mao o ka hele ana aku i na hale
e ae. nov 25th

Henry May & Co
Mea kuai Ti,

Hoomoo Kope,
Mea Ai, &c.

HELU 98 ALANUI PAPA, HONOLULU.
Mea Ai Hou Maikai

o na ano a pau e loa
mau mai ana ma na
Mokuahi mai Kaleponi mai.

YEE CHAN,

—MEA KUAI O NA—

Lako Lole o na Ano a pau.

Na Hainaka Silika Pake me Iapana
Na Pahu Lole Kae, Papale,
Etc., Etc. Etc.

Na Lolewawe, mai ka \$1 a ka \$4
Papale kane, mamalu, a pela
aku, e kuni ia aku no malalo o
ke kumukuai haaha loa
me ka holopono, mamua
o kekahi

Hale e ae o ke Taona nei.

Helu 31 me 33 Alanui Nuanu, Honolulu
Paua Lets 253. mar 16-th.

HOOLAHA I KE AKEA

E na Hoa'loha a me na Maka-
maka maikai, e oho ana ma na
mokuuani o ko Hawaii Paeaina,
mai na kane, wahine a me ua keiki
i loaia i na hoopilihua a ka mai
a me ka ebaeha i ko oukou kino.
Ke kono ia aku oei oukou e hele
mai ma ko'u keena ma ke alanui
Kamika a me Hotele, helu 317. I
ka poe i loa ia i na ano mai a pau
ka eba o ke poe, hui ke kino, eba i
ka umama, a mai wahine, a me
na ano mai e ae ia, pela no hoi me
ka mai hookawale ohana. Ua hiki
loa ia'u ke lapau i na ano mai a
pau, a me ka hoomaemae pu ana i
ke kino. Nolaia, e na hoa'loha e
hele mai imua o'u i hiki ai ia'u ke
lapau aku i ko oukou piikia. He
oluolu ka auhan ma ka'u lawelawe
ana, e ui e ninanai iho i ka poe i
ka poe i kamaaina ia'u, na lakou i
hai mai i ka oiaio, a e hele no hoi
ma ko'u keena i pau ai ke kuhihewa,
o ka ole ka huhe pepeiao, aiaia
e hele mai a pau loa i pau i ka
kuhuhewa no ia'u, L. Akina, Kau-
ka Leong Keng Tong. E au, a e
wiki e na hou: mai kahi a mai olo-
lohi aku, o ka leo keia o ka pla, e
kahea aku ana ia oukou e na maka
maka maikai, o ka lohe ke oia, a
o ke kuli ka make, e nana pono i
na maka ma ke kibi mauka.

Owai no ka oukou kaula me ka
haaha DR. L. AKINA.
Helu 40 me 317 Kihio na huina
o Alanui Kamika me Hotele.

M. S. LEVY.

Helu 513 Robikan Block, alanui Hotele.
(Ma kekahi rami ino o Ordway & Porter)

KUUPAU NA WAIWAI LIKE OLE ME KE KOE OLE

NA LAKO LEDE, KANE ME KAMALII, Kamaa, papale, etc.

E hoomaka ana ke kuni Hoopakika nui i ka POAKAHI, MAR. 19,
a e hoomau aku ana a hiki i Mei. J.

HOOLAHA.

Ua haawi ia aku na kanoa ia J. M. Silve o ka Halekuai Iapana o
alanui Hotele, e kuni hoopau aku i na waiwai Iapana ma ka hookoe
ole, a malalo hoi o ke kumulu. Nolaia, e kipa mai e na maka-
maka a ike maka no oukou iho. Mar 22-1fd

KUAI HOOPAKIKA NO KEIA MAHINA WALE NO!

Kumukuai Hou o na Papahana

KUAI NUI HOPOHO!

Kuai Awiwi me na Loa Uuku!

Oia ko makou MOTO!

NA LOLE MAIKAI I OKI IA KE KUMUKUAI!

ILOKO o kea noho'ia, na hoemi nui ia ke Kumukuai o na ano lolo
a pau, a ke ko ia aku nei ka lehukhi a pau e kipa mai a e
ikemaka no lakou iho.

Na Kaula maikai pua, 20 i-a no ke \$1.00.
Na Keokeo hulu, 12 i-a no ke \$1.00.
Na Lole Makalena i-a hulu, 12 i-a no ke \$1.00.
Kinamu, 10 i-a no ke \$1.00.

Kumukuai Emi Loa o na Lole Keokeo.

Lole keokeo kakau, a pela aku, 12 i-a no \$1.
" " " " " " 10 i-a no \$1.
" " " " " " 9 i-a no \$1.

Na Lole VITORIA LONA me INIA SIMONA, he haaha ke kumukuai.
Na Uhimaka o na ano a pau, he 25 keneta pakahi.

Kuai Emi o na KASIMIA Eleele.

Kakimia eleele, i-a palua, 50 keneta no ka i-a.
O ka makou KAKIMIA, 75 keneta no ka i-a, aole ia e loa aku ka mai-
kai, he i-a palua, he hulubulu ke ano, a he ano helu ekahi.
Na KAKINI eleele o na Lede, he 25 keneta o ka paa.
Kamalii o na ano a pau, he 25 keneta no ka paa.

Paleili o na Lede.

Na lolo Muumu, he 35 keneta pakahi, a he 3 no \$1.
Na Pale koki, he 50 keneta pakahi.
Palemai puhaka, he 10 kent. 20 a me 25 keneta.
i pale a pale ole ia, o ke ano hou loa, a he haaha loa ke kumukuai.

Kuka kamalii Emi loa,

Na Papale Kamalii me Lede,

Na Papale poepoe o na Lede, \$1 a pii aku.
Na Papale i pale nani ia me ka ribine, hulu, a me na lala pua he \$2.50
a pii aku.
Papale Kamalii hela kula, 20 keneta wale no.

N. S. Sachs,

No 520, ALANUI PAPA, Honolulu.